

derunder, men ogsaa Indsidderne, Arbeidsklassen overhovedet omkring i Landet udenfor Kjøbenhavn, og altsaa alle Landarbejdere i Almindelighed — kunne Andre end de, som Loven tilligter, komme med da saameget desbedre — og komme til at arbejde igjen fra Folkethingets Side, hvad der end maatte komme ud deraf, i samme Mand som den, hvori man i 1848—49 arbejdede paa at komme de betrængte Klasser til Støtte gennem Lovgivning.

Det var nogle almindelige Bemærkninger, jeg vilde fremsætte til Overveielse for det høitærede Udvalg. Jeg har aldrig havt Noget imod, at det høie Thing arbejdede, men dersom man troer, at man kan føre et demokratisk Arbejde med denne Regjering, troer jeg, at man tager fejl. Men det staar til at prøve, og det skulde glæde mig, om de, der ville have Regjeringen paa lovlig Grund kunne faae Noget ud deraf. Men forsøg det saa til Gavn. Her er en Opgave at virke for ved at hjælpe dette Lovforslag, hvort der kan ligge et Program, frem. Det kan være muligt at Udvalget vil sige: Vi have ikke gennemgaaende Oplysninger nok til at kunne fremsætte et saadant Program. Men saa vil jeg sige: Nuvel, saa vilde det være vel gjort om der kunde komme frem Forslag til saadanne Foranstaltninger ogsaa fra Folkethingets Side, hvorved det benyttede sin grundlovmæssige Ret til at fremskaffe almenlydige Oplysninger om Vedkommendes sociale og økonomiske, deres hele borgerlige Tilværelse. De Folk, som her er Tale om, ere jo vore Medborgere i Et og Alt, de have deres Rettigheder, som de ofte ikke faae Lov til at udøve, som de ville, og de have dog opfyldt deres Pligt, naar Fædrelandet kaldte. Det ere vi dog enige om, at Fædrelandets Forsvar er Danmarks Livssag; jeg siger ogsaa, at det er en af Danmarks Livssager. Naar det gjaldt den, have disse Folk givet Møde. De have villet forsvare Fædrelandet, offret Liv og Blod, og det kan jo hælde, at de, der nu ere deres Herrer og Ibsfale dem, hvad Lei deres Overbevisning skal gaa og hvorledes de skulle stemme kommunalt og politisk, havde Forsald den Gang, de Andre gif til Fædrelandets Forsvar, Lovligt Forsald, fordi de ikke vare i Stand til at bære Gevær, eller af andre Grunde. Men naar saaledes disse Medborgere gjøre deres Fædrelandspligt og i det Hele opfylde Lovens Bestemmelser, naar det kræves af dem, og vi saa tage af deres haardt fortjente lille Daglonderiggennem, at de skulle betale til Statskassen af enhver Ting, de nyde, saa er det et demokratisk Samfund og altsaa ogsaa

Folkethingets Opgave alvorligt at lade undersøge, om de leve menneskeligt, og om vi ved vor Lovgivning yde dem menneskelig Tilværelse og Beskyttelse, og hvis det ikke er Tilfældet, om de da ikke baade have et retfærdigt og billigt Krav paa at hjælpes, naar og saafremt det kan gøres. Hvis det kan lykkes Forslagsstillerne at udvide Lovforslaget i den antydede Retning, tror jeg, at de ville have Ære af deres Invitation i Folkethinget med Hensyn til dette Lovforslag.

Ordføreren for Forslagsstillerne

(D. Christensen): Dette Lovforslag er jo en meget gammel Bekendt her i Thinget. Det er 6 Aar siden, at min ærede Medforslagsstiller og jeg indbragte Lovforslaget. Og det er jo ikke længe siden end i Fjor, at vi havde Sagen til en temmelig alsidig Behandling og Drøftelse her, hvorfor vi nu have været enige om, at man burde tage denne Sag lidt let, som man siger. Men paa Grund af de Udtalelser, der ere fremkomne nu, mener jeg dog, at det vil være rigtigt ogsaa at gaa lidt nærmere ind paa Lovforslagets Tanke. Det gaar jo med dette som med alt Andet, at det Sete afhænger af Dine, der se, og min ærede Medforslagsstiller og jeg have nu set paa Sagen saaledes, at vi have søgt vor Stykke i vor Begrændsning. Naar et andet æret Medlem mener, at man skal gaa et Stykke videre, er det naturligtvis meget godt og smukt, men jeg finder magtellig, at det ligger udenfor dette Lovforslags Opgave. Vi have temmelig stærkt præciseret i Lovforslaget, at det kun er dem, som til dels maa vedligeholde Husene og i den Forstand komme til at bære Byrderne, som vi have taget med, saa at de virkelige Indsiddere ikke ere tagne med. Der have vi Skjellet, og anderledes have vi ikke kunnet se paa det. Vi vide godt, at det er besværligt at komme lidt frem, men endnu vanfeligere er det at komme meget frem, og vi have ikke dristet os til Mere. Grundtanken i vort Forslag er jo ikke af os, vi have ikke opfundet den, det er en gammel Tanke, som har levet i Danmark i Aarhundreder. Vi kunne gaa tilbage til Forordningen af 1702, og i dens første Paragraf se vi, at det ikke alene er Gaarde, som komme i Betragtning, men ogsaa Boliger, og hvad Fæstetvangen angaar veed vi jo, at den i ældre Tider var noget almindeligt ogsaa for de mindre Landeieendomme. Den Grundtanke, som vort Forslag er bygget paa, er den rent statsøkonomiske Betragtning, at det er Noget, som er hævet over al Tvivl; hvad ogsaa den store